

Wychodzi codziennie
o 8mej rano.

Przedpłata w miejscu
z przesyłką 3 razy w tyg.

rocznie . . . 12 zlr.
ćwierćroczne 3 "

miesięcznie . . . 1 "

Z przesyłką pocztową:

rocznie . . . 15 zlr. — c.

ćwierćroczne 3 " 80 "

miesięcznie . . . 1 " 30 "

"TYGODNIK LWOWSKI"

(ilustrowany)
rocznie 8 zlr. kwartalnie 2 zlr.

DZIENNIK LWOWSKI

Niedziela dnia 3. Maja 1868. — Znalezienie ś. K. (ryzm.) — Januarego B. i M. (grec.)

Redakcja w rynku,
L. 178 w lokalu drukarni
Poremby.

Ekspedycja i agencja in-
serat przy placu katedral.
pod liczbą 31, w domu Ma-
jewskego.

Za ogłoszenia od wiersza
drobnego druku 4 c. (oprócz
opłaty stęplowej 30 kr.)

Reklamacje
nieopieczutowane wolne
są od opłaty.

Lwów dnia 3. maja.

Trzy ćwierci wieku, bo 75 lat z górą, ubiegło od czasu, gdy naród nasz po raz ostatni w normalnych życia narodowego warunkach wykonał akt doniosłego znaczenia, nadając sobie własną wolą wiekopomną konstytucję trzeciego maja w roku 1791. Odtąd nie zdarzyła mu się ani razu podobna pora; wszystkie następne czyny narodu, choć wznioślejsze i donioślejsze, dokonane były przez rewolucje i powstania, ztąd też nosiły zawsze cechę pospiechu i niedokładności — koniecznych, jeśli się rzecz dzieje pod grozą kul i bagnatów nieprzyjacielskich. Ta to więc właśnie powaga i wykończenie, ta dalej okoliczność, iż po owej konstytucji naród nigdy już przez swe legalne organa jako państwo nie przemawiał: sprawia, iż pamięć trzeciego maja takim dla nas otoczona urokiem. Sama bowiem konstytucja daleką jest od tej doskonałości, jaką jej bezwzględni jej chwale przypisują, a już też żadną miarą dziś zaprowadzoną być by nie mogła, jak to się o tem niektóre głosy już nawet po powstaniu z roku 1831 slyszeć dawały. Nie mniej przeto i to przyznać musimy, iż na swoje czasy przewyższała ona o wiele spóczesne konstytucje państw kontynentu, z wyjątkiem francuzkiej, już pod wpływem wielkiej rewolucji ułożonej. Bo też i twórcy jej nie uważali jej wcale za ostatnie słowo rozwoju społecznego, ale raczej za pierwsze, i tę właśnie trzeba im oddać sprawiedliwość, że się do stosunków umieli zastosować. Złożyli oni w niej zarody wielkiego rozwoju i postępu, naszkicowali drogę i dali społeczeństwu narodowemu podnięcie, by po tej drodze postępowało. I społeczeństwo polskie przyjęło tę naukę. Twórcy konstytucji ulegając przesądom, odstąpili na czas od pierwotnej myśli zupełnego zrównania stanu miejskiego z szlacheckim, urządzili więc rzecz tak tylko, że choćby sprawa najpoważniejszą nawet szła drogą, zlanie tych stanów nastąpić musiało najdalej w 25 latach. Ościenne mocarstwa podstępem i gwałtem przeszkodziły urzeczywistnieniu tego zamysłu, atoli uznał naród jego doniosłość, i dziś na całej szerokiej ziemi naszej nikt już politycznej różnicy nie dopatry między tymi stanami.

Widząc lud za słaby do samodzielnego wystąpienia, a szlachtę, naówczas największą w narodzie siłę, zbyt w tym względzie przesadną, ograniczyli się twórcy konstytucji na polepszenia doliludu w siołach szlacheckich — a dorażnem usamowolnieniu jego tam tylko, gdzie istniejące stosunki zbyt gwałtownej nie stawały przeszkody. I tę wskazówkę zrozumiał naród, a choć za podobne zamysły oczekiwały najgorętszych Sybir i

szubienice, doprowadzono do tego, że dziś w ziemiach dawnej Rzeczypospolitej nie ma poddanych.

Za najbawienniejszy zaś środek postępu uznali owi głęboacy a prawdziwi politycy i mężowie stanu rozszerzenie zdrowych wyobrażeń o rzeczach publicznych, do czego znowu najpewniejszą drogę widzieli w podaniu wszystkim zarówno warstwom społecznym oświaty i w równoczesnym podniesieniu ich materialnego bytu. Dlatego też obok zresztą skromnych praw, jakie na razie udzielono włościanom, znajdujemy surowe przepisy zaprowadzania co rychlej szkółek wiejskich. I toto właśnie wznoszenie oświaty i dobrobytu jest zadaniem teraźniejszej generacji.

Takie to wskazówki w rozwoju społecznym daje nam konstytucja 3. maja i z tąd to nazwano ją testamentem narodu, do którego zasad stosować się jest obowiązkiem Polaków

Gdy tę samą konstytucję pod względem politycznym uważać będziemy, to mimo zaprowadzenia monarchji dziedzicznej, w miejsce bardziej na pozór do republiki zbliżonej elekcyjnej, wszystkie zresztą urządzenia rządowe są o wiele liberalniejsze, aniżeli dzisiaj w Europie istniejące; jeden tu tylko przytoczymy przykład. Dziś opinia publiczna wymaga, by poseł w razie, gdy wybory są niezadowoleni z jego postępowania, składał mandat; podług konstytucji trzeciego maja w materjach prawodawstwa i podatków, posłowie w sejmie rzecz rozświeciwszy, musieli po ostateczne zatwierdzenie powziętych uchwał do swych sejmików się odwoływać. I nie dziwić się temu, jeżeli sobie przypomniemy, że skoro spuścimy z oka wyłączność szlacheckiego stanu, to instytucje dawnej Rzeczypospolitej znacznie przedstawiają nam się liberalniejszymi, aniżeli dzisiejsze europejskie. W konstytucji zaś trzeciego maja zatrzymano pod tym względem wszystko, anarchoję tylko odrzuciwszy.

Naród cały, kilkuset zdrajców wyjąwszy, powitał z radością tę konstytucję, a mężowie stanu jak Burke, Fox, Makintosche, Payne, Volney, Herzberg i inni niezliczeni a nawet cesarz Leopold II. znany jej wielbiciel za wzór ją swym współobywatelom podawali.

Toteż konstytucja ta nie upadła. Upadło państwo polskie, ale narodowe społeczeństwo polskie przyjęło jej zasady i przeprowadza je konsekwentnie.

Ze zaś upadło państwo, nie konstytucji w tem wina. Obecne poteneje nie dozwoliły jej ani dwóch lat wolnego w krajach Rzeczypospolitej rządu. Przemoc wzięła tu górę nad prawem, zanim jeszcze miały się czas okazać dobre skutki konstytucji. Popadłszy raz pod przemoc wroga, można się z pod niej było wydostać tylko rewolucją, atoli dzieje: dowodnie wykazały, że dwuwiekową ciemnotą ubezwładniony naród nie dorósł był jeszcze jej wysokości.

Konstytucja 3go maja była i jest po dziś dzień prawie jedynym przykładem zupełnego a spokojnego przeobrażenia społecznych stosunków nawet bez zwykłej w takich razach interwencji despotyzmu i jako taka pozostanie na długie jeszcze czasy „wzorem godnym naśladowania“ „chlubą ludzkości.“

Wiadomości polityczne.

Austria i Węgry. Amnestja udzielona tym oficerom austriackiej armji, którzy w roku 1848 i 1849 przeszli do honwedów i utracili w skutek tego prawa na emeryturę, która się im podług wysłużonych w austriackiej służbie lat przynależała, natrafiła, jak wiadomo, na protest ze strony centralów niemieckich. Dzienniki wiedeńskie ogłaszają teraz odnośną interpelację Skeneego, którą wszystkie stronnictwa, prócz Polaków, podpisali. Cieszy nas, że przecież raz delegaci nasi postąpili sobie zgodnie z opinją.

Dyrekcje kolei żelaznych w Austrii dostały ze strony rządu wezwanie, by przygotowały „ile możności jak najspieszniej“ osobne oddziały polnej kolei żelaznej i polne biura telegraficzne, a to tym celem, ażeby w razie uszkodzenia z powodu wojny pewnej przestrzeni kolei żelaznych można było zastąpić uszkodzoną przestrzeń owymi poleconemi przyrządami. Każde takie ruchome biuro ma być tak urządzone, żeby w najkrótszym czasie z wszystkim co doń należy z jednego miejsca na drugie bez trudności przewożonem być mogło. Wiadomość ta zrobiła wielkie wrażenie na nieprzyzwyczajonych do wojennej surmy umysłach.

W kołach ministerjalnych wiele kłopotu sprawia świeżo zawarty traktat celny i handlowy między Austrią i Anglią. Pan Beust bowiem osobiście dał w tej sprawie zaręczenie posłowi angielskiemu, że traktat w mowie będący uzyska ratyfikację Rady państwa. Tymczasem ministrowie wiedeńscy sądzą, że większość Izby będzie mu przeciwną; odrzucenie go zaś przez Izbę musiałoby pociągnąć za sobą ustąpienie p. Beusta.

W skutek wprowadzenia nowego systemu zaopatrywania potrzeb wojskowych, mnóstwo urzędników zarządu wojskowego zostanie pensjonowanych.

Podkomitet Wydziału budżetowego dopiero w przyszłą niedzielę ukończy swe roboty, do tego też czasu jak już wczoraj donosiliśmy wstrzymuje się z swemi naradami cały Wydział, którego narady znowu ze trzy lub przynajmniej dwa tygodnie pociągną, tak więc dopiero w połowie maja

Trzy ustępy z powstania polskiego 1863/4.

przez pólkownika Edmunda Calliera.

(Ciąg dalszy.)

Wkrótce potem przesłałem okólnik do wszystkich naczelników powiatowych w województwie, ażeby wskutek mającego się wkrótce odbyć ogólnego poboru do wojska, przygotowali wcześniej zapasy wszelkiej broni, amunicji i innych rekwizytów wojennych; tym zaś, którzyby mieli na to fundusz, kazałem uzbroić się własnym kosztem; chcącym zaś służyć w kawalerji, przybywać z końmi i całkowitem umontowaniem.

Wydając ten rozkaz, nie przypuszczałem, ażeby najpóźniej po żniwach nie miało przyjść do polskiego ruszenia. W grudniu 1863 pytałem się w Paryżu członka w wydziale wojny niegdyś zasiadającego, dlaczego Rząd narodowy wahał się z ogłoszeniem ogólnego powstania. „Nie mogliśmy wszystkiego stawić na jedną kartę“ — była jego odpowiedź; ale natomiast wystawili tysiące jednostek na Sybir, w żołdacy, na szubienicę i Pan Bóg wie, na ile lo-

chów podziemnych, więzieniami zwanych. Twierdziłem, że nasz kochany Rząd narodowy więcej powagi zyskał na zewnątrz kraju, niż na wewnątrz: tam podziwiano wszystko, co tylko z jego pióra wypływało, tu nieraz się człowiek zastanawiał nad jego rozkazami, które często traciły podobnemi paradoksami; a że takie pojęcie rzeczy do naszego powstania w niczem nie było odpowiednie, przyzna mi każdy, który jeszcze o własnej swojej sile nie zwątpił.

Nasze powstania nosić powinny piętno narodowe i wtedy tylko się udadzą, gdy naród bez podreżniania jakichś przestarzałych systemów, samodzielnie wystąpi i własny sobie system usnuje na tle narodowym.

Rozsypawszy siły swoje po sześciu powiatach, zmusiłem Moskwę do rozdrobnienia również swoich zastępów. Łatwiej bowiem oprzeć się mniej więcej równej sile w małych utarczkach, niż, nagromadziwszy tysiące powstańców, walne bitwy podejmować; i tak, jeżeliby mi jeden z moich powiatowych hufców rozbito, pozostaje ich jeszcze pięć, które, każdy z osobna, przeważną siłą rozbijaćby trzeba;

tymczasem znow koncentruje się rozproszony oddział na miejscu, które Moskwa ogalać musi, aby się rzucić na nietknięte jeszcze zastępy, a że przy takim uganianiu się ciągle z powstającymi oddziałami, przy co raz szerszem rozdmuchiwanu nowych ogni, kiedy jeden z nich przytłumić się zabiera, nierazby Moskwie sił i głowy zabrakło, każdy z pewnością mi przyzna. Cóż dopiero gdyby ten system przeprowadzić można we wszystkich ośmiu województwach Królestwa, we wszystkich siedemnastu województwach Litwy, Żmudzi i Rusi!... Walna zaś bitwa pożera mnóstwo ofiar i w powstaniach najczęściej roztrąceniem oddziałów powstańczych się kończy; po takim rozbiciu następuje ogólne rozprężenie, które koniecznie pewną wywołuje stagnację, a ta więcej może szkody wyrządza, niż bitwa przegrana.

Szenk, stosownie do mego rozkazu, zabrał jazdę po rozbiciu Kleczewskim i obecnie na jej czele pełnił służbę ruchomej kolumny, ponieważ Raczkowski, w którego oddziale on jazdą obozową miał wodzić, do tychezas jeszcze nie wystąpił. W Szenka konnicy znajdował się także, jeżeli pamięć mnie nie myli, rotmistrz Jankowski, który po rozbiciu Kleczewskim zniknął mi był z widnokregu.

wnioski finansowe będą przedmiotem narad Rady państwa.

W klubie lewicy, najsilniejszym z wszystkich stronnictw dzisiejszej Rady państwa, wkradła się niezgoda. Kamieniem obrazy są wnioski finansowe, część bowiem niezadowolona z dotychczasowego zachowania się klubu w tej sprawie zamierza zeń wystąpić. W ten sposób partji, która najprzeważniej na dziś podtrzymuje teraźniejsze ministerstwo, grozi nadwężenie i co zatem idzie upadek wszechwładnego wpływu. Jakież ztąd mogą wynikać zakłócenia w obecnych stosunkach, jakie zmiany, jakie może nawet odmienienie systemu, na dziś jeszcze obliczyć trudno.

Na posiedzeniu Rady gminnej Pragi przyjęto petycję do cesarza, wystosowaną przeciwko ministerjalnym wnioskom finansowym, prawie bez rozpraw. Wprawdzie Schwab oświadczył w imię Niemców zamieszkałych w Pradze, że Rada przekracza swą kompetencję, a Porthem dowodził konieczności nałożenia nowych podatków a ochronienia państwa od bankructwa, Rada przeszła jednak nad tem wszystkim do porządku dziennego i przyjęła adres. Stronnictwo młodych Czechów żądało, by wysłano z nim osobną deputację, przeważało zaś stronnictwo konserwatystów i wysłano go na ręce namiestnika. Na temże posiedzeniu uchwalono sprzeciwić się jak najmocniej zaprowadzeniu przez rząd rogatki na nowym moście.

Polska. Z Wilna donoszą, że tamtejsze moskiewskie „Towarzystwo historyczne“ zamierza zwołać rodzaj kongresu, którego zadaniem byłoby „podniesienie uczucia narodowego (oczywiście w duchu moskiewskim) w zachodnich prowincjach“. Zgromadzenie to ma się zebrać w lipcu r. b. Jakież będą jego tendencje, z łatwością możemy się domysleć; będą w niem bowiem miały udział te same osoby, które zeszłego roku najważniejsze odgrywały rolę na tak zw. wystawie etnograficznej w Moskwie.

Z Litwy piszą do „D. P.“ Przed paru dniami przybył do Wilna ks. Bagration, pomoćnik naczelnika kraju, w miejsce Czertkowa mianowany. Obowiązki jego odnoszą się jedynie do części cywilnej — zarząd wojskowy wyłącznie należy do głównego naczelnika kraju. O świeżo przybyłym powszechnie mówią dobrze — chwala jego łagodność, sprawiedliwość, ale przytem zapewniają, że o sprawach administracyjnych, zgola o obowiązkach powierzonych mu, nie ma najmniejszego wyobrażenia. Będzie więc on jedynie figurantem, a cała czynność ograniczy się na podpisywaniu bumag i braniu pensji pierwszego każdego miesiąca.

Gubernator wileński Paniutyn, Nużnikiem zwany, już wyjechał do Pitra, gdzie pełnić ma wysoki urząd w ministerstwie spraw wewnętrznych. Wyjazd ten całą gubernja powitała uroczą radością, tylko wspólnicy jego nadziei — pochmurne mieli czoła. Kilka lat jego urzędowania, to kilka lat nadużyć; — szczególnie za Baranowa władza jego była nieograniczona. Ostateczną instancją i jedyną dla spraw gubernji wileńskiej był on — do Baranowa tylko wówczas dopuszczał, kiedy mu się podobało; najczęściej w obecności Baranowa, z sali posłuchalnej tegoż, wydalał aplikantów, na co wszystko Baranow patrzył najbojętniej. Córka jego Pawłowa była najgorliwszym jego agentem — szczególnie z całą zaciętością prześladowała język polski — kto tylko w jej obecności ośmielił się choć słowo po polsku przemówić — zmuszony był zapłacić kontrybucję. Ja

Z Mirosławic rano t. j. dnia 27. lipca udałem się do Strzegocina; tu zatrzymałem się na wycieczkę, a ztąd przybyłem na noc do miasta Grabowa. Tam odebrałem depezę od Rządu narodowego jako też od komisarza rządowego. Zamiarem moim było udać się w Kujawy w tę stronę, gdzie w kilku miejscach chłopci podmówieni przez majora (pułkownika) rosyjskiego Nelidowa, wypowiedzieli posłuszeństwo i wspólnie z bandami moskiewskimi napadali na domy obywatelskie; tych chciałem poskromić, a winnych (hersztów) ukarać. Rozkaz jednak Rządu narodowego zniewolił mnie do udania się do głównej kwatery generała w Konińskie — a to dla porozumienia się z nim — którego pobyt we wsi Góraninie wskazanym mi był przez komisarza rządowego. Nie tracąc więc czasu z Grabowa wyruszyłem przez Ponzutów (?), gdzie wypoczywałem, a potem dążyłem ku wskazanemu miejscu. Wieczorną porą moje flankiery, przechodząc przez szosę warszawsko-kaliską w pobliżu wsi Barłogi, napotkali patroli kozackie, które po zamianieniu strzałów udały się pędem do Koła. Pogoniliśmy za nimi przeszło pięć wiorst, lecz widząc bezskuteczność pogoni, udaliśmy się w dalszą drogę i na nocny wypoczynek.

sam byłem świadkiem, jak ona przyjechała do pani Bogdańskiej, utrzymującej magazyn strojów, gdzie było i kilka pań polskich. Naturalnie, dopóki była Pawłowa, wszystkie milczały, oczekując, aż ona załatwi swe sprawunki. Gdy już wychodziła, zaczęły rozmawiać po polsku z Bogdańską — nie ukończyły jednak jeszcze rozmowy, a już nadszedł tam policjant, i z rozkazu pani Pawłowej zażądał od Bogdańskiej 25 rs. kontrybucji za używanie języka polskiego. Jak wam się to podoba? i co sądzić można o tym świecie, w którym kobiety pełnią obowiązki policjantów? A jednak nie jest to wcale wypadek oderwany. — Oslawiony policmajster Fiedorów również otrzymuje dymisję; następcą jego dotąd niewiadomy.

Rząd moskiewski nie przestaje używać wszelkich środków w celu wynarodowienia Polski i przyprowadzenia jej do upadku pod względem materialnym. Obecnie nałożyli Moskale na wszystkie miasta i miasteczka w królestwie Polskim ogromne kontrybucje, które mają pokryć sumy zabrane z kas publicznych przez powstańców w r. 1863. Rząd moskiewski zamierza także znaczną liczbę mniejszych miast, podupadłych zupełnie wskutek gospodarki moskiewskiej, pozbawić praw miejskich i zamienić je w gminy wiejskie. Najmniej 1/5 część miast Kongresówki ma być objęta tym nowym ukazem. — Jako burmistrze mają być odtąd mianowani tylko urzędnicy moskiewscy.

Francja. Kwestja moguncka nader żywo zajmuje obecnie gabinet tuileryjski, który całkiem słusznie chce zapytać rząd pruski, na jakiej prawnej podstawie chce osadzić Moguncję, jak Prusy lub choćby nawet Związek północno-niemiecki mogą korzystać z prawa umieszczenia załogi w Moguncji, które posiadał tylko dawny Związek niemiecki? Sprawa ta jest nader drażliwa i słusznie też zwróciła ona na siebie uwagę całej prasy europejskiej.

Z Paryża donoszą, że gwardja ruchoma wschodnich departamentów natychmiast zostanie zorganizowana. W ogóle stara się marszałek Niel, aby jak najprędzej zabezpieczyć wschodnie granice cesarstwa.

Niemcy. Jeżeli możemy zawierzyć berlińskiej „Börsen-Ztg.“, zamierzona przez rząd pruski redukcja armji wynosi zaledwie połowę podanej przez „Prov. Corr.“ sumy, to jest nie 12.000, lecz około 5.000 ludzi. Podług pierwszego z przytoczonych dzienników ma być każda kompanja piechoty zmniejszona o jednego rzemieślnika (szewca lub krawca), co przy 88 linjowych pułkach (po 12 kompanji) fizyljerów i grenadjerów a 9 gwardji wynosi razem 1164 ludzi. Od każdego szwadronu konnicy ma być puszczonego na urlop 1 podoficer, 1 rzemieślnik i dwóch szeregowców. Armja pruska liczy 56 linjowych pułków (po 5 szwadronów) konnicy a 8 gwardji; razem więc wynosi to 640 ludzi i tyleż koni. Z każdego z 13 bataljonów strzelców puszcza się na urlop 64 ludzi, co razem czyni 832. Z każdej kompanji artylerji pójdzie na urlop 15, razem 1300 ludzi. Wszystko razem więc wynosi 3936 ludzi i 640 koni. — Czy nastąpi redukcja także wojsk innych państw, należących do Związku północno-niemieckiego, jeszcze nie wiadomo; w każdym razie jednakże zmniejszenie całej armji północno-niemieckiego Związku wyniesie najwięcej 4.500 ludzi i 700 koni. —

Deputowani południowo-niemieccy parlamentu celnego ukonstytuowali się w dwie odrębne

Zatrzymałem jeden oddział (Szenka) we wsi Korzeczniku a drugi (moją straż przyboczną) w Kęcerzynie. O wschodzie słońca doniosły pikiety, iż Moskale postępują od miasta Kłodawy ku nam; równocześnie z tem uwiadomieniem przybył oddział Skrzyńskiego; w połączeniu z nim poszedłem na Izbicę. Moskale zaś inną drogą, t. j. na Brdów do tego samego dążyli punktu.

Jeszcze nie przeszliśmy Izbicy, gdy tylna straż uwiadomiła mnie o pokazaniu się huzarów moskiewskich. Zatrzymałem oddział, sformowałem w plutony na golem polu, jakkolwiek wcale nie znałem siły nieprzyjaciela. Huzary na nasze zbliżenie zaczęli się cofać, lecz strzały trwały bezustannie. Bój taki trwał przeszło dwie godziny na otwartem polu, gdy jednak pokazały się nagle trzy rotty piechoty z dwoma działami, zamieniwszy i z niemi kilka strzałów, postanowiłem się cofnąć, co też niebawem skutecznym, a to tem bardziej, iż siły były nader nierówne. Moskale za nami, w porządku cofającymi się, dali sześć razy ognia kartaczami. W czasie boju z huzarami kawalerja moja dostała dzielnie na swoich miejscach i manewra na placu bitwy odbyły się w wzorowym porządku. Szczególnie zaś odznaczał

frakcje; jedna z nich, pod przewodnictwem br. Thüngen, liczy 57 członków, druga, do której należą ludzie zasad postępowych, składa się z 20 członków i tylko z deputowanych bawarskich i badenskich.

„Kreuz-Ztg.“ z dnia 30. z. m. powiada, że jedynym sposobem uregulowania kwestji północnego Szlezewiku jest porozumienie się w tej sprawie gabinetów berlińskiego z wiedeńskim i że to, na co się zgodzą Prusy i Anstria, może Danja następnie tylko przyjąć lub odrzucić.

Moskwa. Katków i jego zwolennicy, korzystając z ścisłych stosunków, w jakich zostają z ministrem spraw wewnętrznych, który jest jednym z reprezentantów polityki ultra moskiewskiej, starają się rozszerzyć program swój nie tylko na całe państwo, ale skłonić także „braci Słowian“ do przyjęcia tych samych zasad i wyobrażeń. „Moskowskija Wiedomosti“ podają codziennie cały szereg najdziwaczniejszych a zarazem wszelkie uczucie ludzkie w najwyższym stopniu obrażających rad, których celem jest zmoskwienie wszystkich innych narodowości mieszkających w państwie moskiewskim, a osobliwie Polski. Tak n. p. proponuje redaktor „Mosk. Wied.“, aby ze szkół w Polsce usunąć zupełnie język polski a zaprowadzić natomiast moskiewski. Radzi on także, aby nikt nie mógł być urzędnikiem rządowym lub oficerem w armji carskiej, kto nie jest wyznania prawosławnego. — „W niektórych kolonjach tak bardzo liberalnej Anglii“ — piszą „Mosk. Wied.“ — „istnieje podobne prawo, to jest, że nikt tam nie może być urzędnikiem, nawet obywatelem, kto nie należy do kościoła anglikańskiego. Podobne stosunki widzimy także w liberalnej Szwecji i Norwegji, gdzie podobnie jak w Anglii bardzo słuszne przemawiają powody za niezmienniem owych praw. Tylko my Moskale byliśmy dotychczas liberalniejsi niż owe kraje, które „tak wysoka“ szczytą się cywilizacją; ale czas już, abysmy poczęli raz myśleć politycznie i poczęli liczyć. Z katolicyzmem i ściśle z nim połączoną polskością musimy raz skończyć stanowczo. Teraz najdogodniejsza jest do tego pora“.

Nowiny z kraju i zagranicy.

P. Amster Oswald, kaligraf, wydał broszurę p. n. „Metoda nabycia bez pomocy nauczyciela, w ośmiu lekcjach prędkiego i pięknego pisania.“ Kto nie ma sposobności osobiście pobierać nauki u powyższego kaligrafa, który je udziela w sposób przystępny i w nader krótkim czasie, ten przez nabycie broszurki wzmiankowanej i zastosowanie wyłożonych w niej prawideł, również dojść może do pięknego pisma, które dziś stanowi niezbędny warunek powodzenia w niejednym zawodzie życia praktycznego.

* Przemysł i handel. Skład obió papierowych, jakoteż żaluzji i storów drewnianych, który dotąd znajdował się na ulicy Halickiej naprzeciw katedry pod firmą Hercock i Arnold, przeniósł się na tej samej ulicy do sklepu dawniej Stillera, l. 295 i zostaje odtąd pod wyłączną firmą p. Herzoka, który wyrób drewnianych storów w mieście naszym urządziwszy doprowadził do tego stopnia, że story i żaluzje jego rozchodzą się nie tylko do Mołdawji, Podola, Wołynia i Ukrainy, lecz nawet na zachód do Szlązka, Niemiec i Anglii.

Z równem powodzeniem ogłosił blacharz tutejszy i obywatel Piątkowski nową metodę pokrywania dachów cynkiem według systemu listwowego na sposób francuzki, który okazuje się daleko tańszym i dogodniejszym, aniżeli dotychczasowy sposób. Ze względu też na te dogo-

się oddział Skrzyńskiego. Skutkiem tego spotkania były straty z naszej strony: dwaj lekko i jeden ciężko ranny, który następnie zmarł; ze strony zaś Moskali było sześciu zabitych i jeden ranny.

Nie znajdowałem się jeszcze nigdy w podobnych obrotach; gdzie tylko zaszedł, tam Moskwa albo obok mnie obozuje, albo za mną ciągnie, albo drogę mi zachodzi. Drugiej bitwy już przyjąć nie mogłem, ponieważ ledwo trzy ładunki na jeźdźca po ostatniej walce miałem, a o rozbięciu czworoboków naszą jazdą, jakkolwiek ta właśnie nie była jeszcze najgorszą, ani pomyśleć się nie dało. Do bitwy na pałasze zaś z samą jazdą nieprzyjacielską byłbym może moich doprowadził, ale na nieszczęście wszędzie sterczały ku nam bagnety; wszędzie lufy ogniem zionęły. Powiedziałbym, że Moskwa sprysnęła się żywcem mnie pochłonać; .. jak z tej matni się wydostałem, rzeczwiście sam nie wiem, tyle pewna, że się wycofałem, a że bez żadnych strat, to wytrwałości Laurego, Skrzyńskiego i Szenka jako też ich podkomendnych z osobna zawdzięczam.

(C. d. n.)

W dotychczasowych numerach były umieszczone następujące życiorysy wraz z rycinami: Agenora hr. **Gołuchowskiego**, dr. Józefa **Dietla**, Leszka hr. **Borkowskiego**, Jana **Matejki**, J. I. **Kraszewskiego**, ks. Adama **Sapiehy**, Michała **Czajkowskiego** (Sadyka Paszy), Artura **Grottgera**, Alfreda hr. **Potockiego**, Karola **Szajnochy**, Gen. Wład. **Zamojskiego**, Karola **Libelta**, Henryka **Schmitta**, Tadeusza **Kościuszki** w Szwajcarji, Juljusza **Słowackiego**, Wład. **Niegolewskiego** i Gen. Józefa **Bema**.

Prócz tego znajduje się w każdym numerze powieść, poezje, opisy sławniejszych miejsc, rozmaitości i humoreski wraz z typami wyjętymi z życia społecznego i towarzyskiego. W krótkim czasie rozpoczniemy druk dramatu historycznego Leopolda hr. Starzyńskiego, p. n.: „SYN BOHDANA“ (Chmielnickiego), który to dramat cenzura nie dozwoliła przedstawić na scenie lwowskiej.

👉 Kompletne zeszyty z IV. kwartału 1867 i I. kwartału 1868 można nabyć po niższej cenie 3 złr. 👉
Od administracji.

Obwieszczenie.

Tryest dnia 1. maja 1868.

Niniejszem mamy zaszczyt podać do wiadomości, iż pod dniem dzisiejszym naczelnikami naczej

Reprezentacji dla Galicji, Krakowa i Bukowiny

zostają mianowani

panowie **Liborjusz Müller** jako 1szy sekretarz, a **Józef Bielański** jako 2gi sekretarz, którym prowadzenie wszelkich naszych interesów powierza i przekazuje się, a to pod temi samemi zobowiązaniami i prawami, jakie dotychczasowej **Reprezentacji** nadane były; zatem ci panowie w moc udzielonego im przez nas pełnomocnictwa wszelkie z urzędowania ich wypływające interesa załatwiać i w naszym imieniu wszelkie dokumenta wspólnie podpisywać będą.

W nieobecności sekretarzy panów **Müllera** lub **Bielańskiego**, nasz Reprezentacji lwowskiej przydzielony inspektor pan **Teodor Culmsieg** lub nasz tamtejszy urzędnik pan Jan **Horsitzer** podpisywać będzie.

Równocześnie zawiadamia się, że nasz dotychczasowy inspektor pan Jan **Nawarski** inne dostał przeznaczenie, zatem urzędowanie tegoż przy Reprezentacji lwowskiej z dniem dzisiejszym ustało.

Dyrekcja ces. król. uprzyw. Azienda Assicuratrice w Tryeście.

Odnosnie do powyższego obwieszczenia naszej Dyrekcji oświadczamy niniejszem, że usilnem staraniem naszym będzie, jak dotąd tak i w przeszłości nad rozszerzeniem i pielęgnowaniem wszelkich gałęzi ubezpieczeń — do zakresu ces. król. uprzyw. **Azienda Assicuratrice** w Tryeście jako najstarszego zakładu w Austrii należących — pracować, wszelkim żądaniom PT. Publiczności zadość czyniąc przystąpienie do ubezpieczeń ułatwiać, jak też w przypadkach szkód jak najspieszniej likwidację tychże przedsiębrać i wypłatę przypadających wynagrodzeń w najkrótszym czasie skutecznie.

Reprezentacja dla Galicji, Krakowa i Bukowiny

ces. król. AZIENDA ASSECURATRICE w Tryeście.

Müller

J. Bielański.

Lwów 1. maja 1868.

594-1-3

Lekcje języka francuzkiego

podług najnowszej, łatwo pojętej i w krótkim czasie do niezawodnego rezultatu prowadzącej metody — z wykładem polskim udziela rodowity Francuz za cenę umiarkowaną. — Bliższą wiadomość udziela redakcja „Dziennika lwowskiego.“

La langue française

selon la metode recente, pratiquée a l'Academie de Sciences a Paris — poussent les eleves aux resultats surprenants, et a une perfection inouie — enseigne un français de nation. Instruction en langue polonaise ou allemande. — Frais des leçons modeste. On s'informe, au bureau de la redaction „Dziennik lwowski.“ 584-3-3

!!! Najtaniej !!!

w nowo otwartem handlu korzennym materiałów i delikatesów

Cukier najlepszej sorty funt po	34 ct.
„ ten sam w głowie funt	33 „
„ dobrej sorty funt	33 „
„ ten sam w głowach funt	32 „
„ średniej sorty	32 „
„ ten sam w głowach	31 „
Kawa najprzedniejsza ceylon funt	82 „
„ przednia	80 „
„ średnia	75 „
„ jawa biała	84 „
Reszta towarów jako to: Rum, Herbata, Czekolada, Porter, Sardynki, Kawior i Korzenie po najtańszej cenie.	
Obstaluoki na wieś skuteczniają się jak najprędzej za zaliczką pocztową lub za obopólnem porozumieniem nierachując nie za opakowanie.	579-3

E. Steinberger,
pod miastem „Wenecja“
ulica dykasterjalna nr. 62.

Ogłoszenie.

Dyrekcja Towarzystwa muzycznego podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 1. maja b. r. otwarta zostanie

SZKOŁA SPIEWU

pod kierownictwem nowo pozyskanego nauczyciela

pana Müllera.

Szkola ta dzieje się na trzy oddziały:

1. Oddział nauki początkowej (osobno dla pań i dla panów, 3 godziny tygodniowo, Wpłata miesięczna 1 zhr. i 1 zhr. wpisowego).
 2. Oddział spiewu solo (osobno dla pań i dla panów, 3 godziny tygodniowo, Wpłata miesięczna 4 zhr. i 4 zhr. wpisowego).
 3. Oddział chóru (wspólne ćwiczenia, 2 godziny tygodniowo, Wpłata miesięczna 1 zhr. i 1 zhr. wpisowego).
- Życzący brać udział w tej nauce zechcą zgłosić się od godziny 11. do 12. w kancelarji Towarzystwa muzycznego najpóźniej do 15. maja b. r.

587-2-3

Ces. król. koncesjonowany

Kornenburgski Proszek byłdęcy

dla koni, hydya rogatego i owiec.

Płyn uzdrawiający dla koni,

Franciszka Jana Kwizdy w Kornenburgu.

Wylężenie uprzyw. przez Jego ces. Mości, cesarza Franciszka Józefa.

Balsam na kopyta dla koni
na suche, pękające kopyta, małowydrażenia itd.

Fufstrahnpulver

na wygniwanie kopyt koniskich (gegen die Strahlhauleder Pferde).

Ma na składzie:

we Lwowie: **Konstanty Iskierski**, apteka **Piotra Mikolaso**, apteka **A. Bernera**, apteka **Zygi Kluckera** (dawniej **Tomanka**); w Krakowie u **P. M. Jaworskiego** w rynku gł. w kamienicy p. **Archanjela** i **P. Józefa Jahn**, tudzież we wszystkich niemiejskich miastach królestwa Galicji są składy urządzone, które od czasu do czasu dająmi polskie podają w ogłoszeniach. **PRZESTROGA.** W celu ochronienia Publiczności od zakupywania **falsyfikatów**, oświadcza się, że tylko takie puzaki i flaszki uważać można jako prawdziwe, które noszą pieczęć apteki obwodowej **Kornenburgskiej**. 464-10-10